

Politieke partijen over onderwijs, verkiezingen 2017

onderwerp/partij										
Investering volgens CPB (in miljarden)	+ 0,2	+ 2,6	+ 0,1	+ 3,8	+ 2,8	+ 0,6	+ 1,2	+ 0,2	Niet doorgerekend	Niet doorgerekend
Programma	<i>CDA</i>	<i>PvdA</i>	<i>VVD</i>	<i>D66</i>	<i>GroenLinks</i>	<i>ChristenUnie</i>	<i>SP</i>	<i>SGP</i>	<i>PVV</i>	<i>50 Plus</i>
Voor het onderwijs 	Brede en meerjarige brugklassen. Bevorderen stapelen. Kleinschalig mbo. Diploma voor praktijkonderwijs. Lerarenopleiding voor beroepsonderwijs.	Meer geld naar gemengde en brede scholen, cultuur- en muziekonderwijs. Meer aandacht burgerschap. Brede brugklassen. Scholen open van 7.30-18 uur. Hogere niveaus vmbo naar 5 jaar.	Po en vo: vaste plek voor vaardigheden als programmeren, ondernemen en samenwerken. Mbo/hbo/wo: stopzetten opleidingen die ondermaats presteren. Hoogste schooladvies geldt. Leerplicht naar 4 jaar.	Kleinere klassen. Brede en meerjarige brugklassen. Bevorderen stapelen. Digitale en sociale vaardigheden onderdeel curriculum.	Geen financiering bijzonder onderwijs. Tweejarige brede brugklas als optie. Betere doorstroom vmbo-mbo. Kleinere klassen (binnen 6 jaar naar max 23). 250 miljoen naar reguliere scholen om schaduwonderwijs tegen te gaan.	Meer geld voor kostbare vmbo- en mbo-opleidingen die relevant zijn voor arbeidsmarkt. Investeren in onderwijs achterstandsleerlingen en vluchtelingen-kinderen. Stoppen met focus op toetsen en resultaten.	Meer kansen voor stapelen van onderwijs. Groepsgrootte po gemiddeld 23 leerlingen. Brede brugklassen. Begrenzing bedrag ouderbijdrage en altijd vrijwillig, anders boete voor school.	Po en vo: rekenonderwijs en toetsing zoveel mogelijk onderdeel van het reguliere onderwijs-programma. Beroepsonderwijs: twee hoofdrichtingen, het accent ligt op directe beroepsvoorbereiding, dan wel doorstroom naar vervolgonderwijs.	Afschaffen islamitisch onderwijs.	Kleinere klassen. In po en vo minimaal 5 uur per week sport, zwemmen, gymnastiek.
Voor leraren/werknemers 	Studenten selecteren aan poort lerarenopleiding. Leraren die zich permanent ontwikkelen, hiervoor tijd bieden en betere beloning.	Lestaak stapsgewijs terug naar 20 uur. Meer mogelijkheden doorgroei hogere schaal.	Beter loon voor betere docenten. Leven lang leren: scholing en ontwikkeling onderdeel beloningsafspraken tussen werkgever en werknemer.	Verankering 20-urennorm. Meer conciërges en klassenassistenten. Beter belonen leraren moeilijkste klassen.	Meer leraren en meer tijd om lessen voor te bereiden. Hogere opleidingseisen en salarissen vmbo-docenten. Minder werkdruk beginnende leraren.	Investeren in leraren, levenslang leren. Meer mannen en minderheidsgroepen voor de klas. Meer zij-instroom.	Op havo en vwo elke docent universitair geschoold. Werkdruk leraren omlaag door aanpak administratieve rompslomp.	Op termijn alle docenten havo en vwo universitair geschoold.		Voldoende ondersteunend personeel, zoals conciërges. Minder lesuren per docent.
Voor leerlingen/afgestudeerden 	Terugdraaien leenstelsel. Basisbeurs voor bachelorfase.		Handhaving OV-studentenkaart.	Toegankelijk maken sociaal leenstelsel voor laatbloeiërs.		Herinvoering basisbeurs. Maatschappelijke dienstplicht 18 jaar.	Studiebeurs voor alle studenten. Geen startkwalificatie, dan arbeidsmarkt-kwalificatie.	Hbo en wo: Budget aanvullende beurs verhogen.		Afschaffen sociaal leenstelsel.